

Thực trạng chuyển đổi số cơ quan báo chí và một số giải pháp (Nghiên cứu trường hợp Báo Đại đoàn kết)

Ngày nhận bài: 20/11/2025 | Ngày phản biện: 27/11/2025 | Ngày xuất bản: 12/01/2026

Tác giả: Nguyễn Hữu Phương (Báo Đại đoàn kết)

Tóm tắt: Trong bối cảnh truyền thông số phát triển mạnh mẽ và hành vi tiếp nhận thông tin của công chúng đang thay đổi từng ngày, chuyển đổi số (CĐS) trở thành yêu cầu tất yếu đối với các cơ quan báo chí Việt Nam. Không chỉ đơn thuần là ứng dụng công nghệ, chuyển đổi số đặt ra nhiệm vụ tái cấu trúc quy trình sản xuất, đổi mới mô hình tòa soạn, đa dạng hóa phương thức phân phối nội dung và nâng cao năng lực của đội ngũ làm báo. Từ thực tiễn Báo Đại đoàn kết có thể thấy rõ những nỗ lực mạnh mẽ trong số hóa quy trình biên tập, áp dụng hệ thống CMS mới, phát triển nền tảng đa phương tiện và tăng cường ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong sản xuất nội dung. Tuy nhiên, Báo cũng còn một số hạn chế, khó khăn trong quá trình CĐS. Trên tinh thần đó, bài viết làm rõ thực trạng CĐS cơ quan báo chí qua nghiên cứu trường hợp Báo Đại đoàn kết, đồng thời đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả CĐS ở Báo Đại đoàn kết nói riêng và ở các cơ quan báo chí nói chung hiện nay.

1. Đặt vấn đề

Theo Cẩm nang chuyển đổi số của Bộ Thông tin và Truyền thông (nay là Bộ Văn hóa, thể thao và Du lịch): “Chuyển đổi số là quá trình thay đổi tổng thể và toàn diện của cá nhân, tổ chức về cách sống, cách làm việc và phương thức sản xuất dựa trên các công nghệ số”⁽¹⁾.

Theo Dự thảo Luật Chuyển đổi số 2025, “Chuyển đổi số: là số hoá toàn diện, tạo ra môi trường số và tương tác với môi trường thực để thay đổi cách tổ chức hoạt động, cung cấp dịch vụ và tạo ra giá trị mới”⁽²⁾.

Trong bối cảnh **Cách mạng Công nghiệp 4.0**, chuyển đổi số được xem là xu hướng phát triển tất yếu của thời đại, diễn ra mạnh mẽ trên phạm vi toàn cầu và tác động sâu rộng đến mọi mặt đời sống kinh tế - xã hội. Là lĩnh vực phản ứng nhạy bén với mọi biến động của đời sống kinh tế - xã hội, báo chí - truyền thông cần đi đầu trong công cuộc chuyển đổi số.

Như vậy, theo tác giả, có thể hiểu: Chuyển đổi số báo chí là sự tích hợp dữ liệu và công nghệ số vào tất cả các lĩnh vực hoạt động của một cơ quan báo chí, làm thay đổi cơ bản các hoạt động tại một cơ quan báo chí. Chuyển đổi số sẽ giúp các cơ quan báo chí thay đổi toàn diện về phương thức vận hành, quản lý và áp dụng công nghệ trong quy trình sản xuất, phân phối nội dung, và phương thức tiếp cận với người dùng.

Nhận thức rõ tầm quan trọng của chuyển đổi số, Nhà nước và các cơ quan chức năng đã ban hành nhiều chính sách hỗ trợ các cơ quan báo chí chuyển đổi thành công. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (trước đó là Bộ Thông tin & Truyền thông) đã xây dựng Trung tâm hỗ trợ chuyển đổi số báo chí; công bố bộ chỉ số đánh giá mức độ trưởng thành chuyển đổi số báo chí hàng năm và giới thiệu cổng kết nối trực tuyến công cụ phần mềm đánh giá, đo lường mức độ trưởng thành chuyển đổi số báo chí. Đặc biệt, ngày 6/4/2023, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 348/QĐ-TTg phê duyệt "Chương trình Chuyển đổi số báo chí đến năm 2025, định hướng đến năm 2030", đây là định hướng chiến lược quan trọng cho các cơ quan báo chí Việt Nam trong giai đoạn tới. Chiến lược này đặt ra mục tiêu tổng quát là xây dựng hệ thống báo chí quốc gia theo hướng hiện đại, chuyên nghiệp và nhân văn, nâng cao hiệu quả thông tin tuyên truyền và vai trò định hướng dư luận, đổi mới trải nghiệm độc giả và phát triển các nguồn thu mới cho báo chí, đồng thời giữ vững chủ quyền thông tin trên không gian mạng và thúc đẩy sự phát triển của ngành công nghiệp nội dung số Việt Nam⁽³⁾.

Chuyển đổi số đã và đang tác động mạnh mẽ đến tất cả các cơ quan báo chí, giúp họ nâng cao hiệu quả hoạt động, cải thiện chất lượng nội dung, đồng thời tạo ra những sản phẩm truyền thông đa dạng, hấp dẫn. Tuy nhiên, đối với mỗi cơ quan báo chí, chuyển đổi số không chỉ là đầu tư trang thiết bị hay phần mềm, mà còn là quá trình tái cấu trúc toàn diện về tổ chức, nhân sự và quy trình làm việc. Các tòa soạn phải chuyển từ mô hình truyền thống sang "tòa soạn hội tụ" nơi các bộ phận (báo in, điện tử, audio,

video, mạng xã hội...) được tích hợp, phối hợp nhịp nhàng trên nền tảng số dùng chung, cho phép sản xuất và phân phối nội dung đa phương tiện một cách thống nhất. Đồng thời, ban lãnh đạo cơ quan báo chí cần đổi mới tư duy quản lý và nâng cao năng lực số cho đội ngũ phóng viên, biên tập viên. Mỗi nhà báo hiện đại được kỳ vọng trở thành một “nhà báo đa kỹ năng”, thành thạo tác nghiệp trên nhiều loại hình và nền tảng khác nhau, biết sử dụng các công cụ kỹ thuật số, phân tích dữ liệu và tương tác với độc giả trong môi trường truyền thông số. Những vấn đề này đặt ra nhiều thách thức đối với hiệu quả chuyển đổi số của mỗi cơ quan báo chí.

2. Phương pháp nghiên cứu

Để đánh giá thực trạng chuyển đổi số cơ quan báo chí, tác giả lựa chọn phương pháp nghiên cứu trường hợp đối với Báo Đại đoàn kết - cơ quan ngôn luận của Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Trong thời gian qua, đặc biệt từ 2023-2025, Báo Đại đoàn kết đã đẩy mạnh chuyển đổi số hoạt động của tòa soạn, đã đạt được nhiều kết quả bước đầu nhưng cũng có nhiều thách thức cần vượt qua.

Báo Đại đoàn kết là một trong những tờ báo có bề dày lịch sử gắn liền với dòng chảy báo chí cách mạng Việt Nam. Tiền thân của báo là sự hợp nhất giữa hai tờ báo cách mạng nổi tiếng: Báo Cứu Quốc (ra số đầu năm 1942) và Báo Giải Phóng (ra đời năm 1964). Sau khi đất nước thống nhất, đầu năm 1977 hai tờ Cứu Quốc và Giải Phóng sáp nhập thành Báo Đại đoàn kết- cơ quan báo chí trung ương của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Kể từ đó, Báo Đại đoàn kết không ngừng phát triển, trải qua hơn 80 năm đồng hành cùng dân tộc. Dù dưới nhiều tên gọi qua các thời kỳ, tờ báo luôn giữ vững vị thế tiên phong, đóng góp tích cực vào sự nghiệp giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Ngày 27/6/2025, Căn cứ Quyết định số 304-QĐ/TW, ngày 10/6/2025 của Bộ Chính trị về chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy Cơ quan Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã ban hành Quyết định số 547/QĐ-MTTW-BTT về chức năng, nhiệm vụ của Báo Đại đoàn kết - cơ quan ngôn luận của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Theo quyết định này, kể từ ngày 01/7/2025, Báo Đại đoàn kết chính thức được xác định là cơ quan ngôn luận của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đơn vị sự nghiệp công lập, hoạt động theo chế độ thủ trưởng, áp dụng cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm trong thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, biên chế và tài chính theo quy định pháp luật và sự phân cấp của Đảng bộ Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể Trung ương và Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Hình 1 Logo Báo Đại đoàn kết

Hiện nay, Báo Đại đoàn kết duy trì song song nhiều loại hình ấn phẩm nhằm phục vụ đa dạng nhu cầu bạn đọc. Báo Đại đoàn kết hiện hoạt động theo mô hình báo chí đa phương tiện, đa ấn phẩm. Sự sáp nhập Tạp chí Mặt trận vào Báo Đại đoàn kết từ tháng 1/2025 đã giúp “hợp nhất bình chủng”, tạo nên một cơ quan báo chí hợp nhất mạnh hơn, xứng tầm là tiếng nói duy nhất của Mặt trận trên cả báo in và báo điện tử. Việc tinh gọn bộ máy và hợp nhất này thể hiện quyết tâm chính trị cao, đồng thời mở ra cơ hội tối ưu hóa nguồn lực, nâng cao chất lượng nội dung và mở rộng phạm vi tiếp cận độc giả của Báo trong giai đoạn mới. Hiện tại, Ban Biên tập Báo Đại đoàn kết đã được kiện toàn sau sáp nhập, sẵn sàng cho sứ mệnh mới với nhiều ấn phẩm đa dạng và nền tảng tích hợp để chuyển tải hiệu quả thông tin của Mặt trận Tổ quốc đến công chúng.

3. Kết quả và thảo luận

Tác giả đã tiến hành khảo sát việc chuyển đổi số ở Báo Đại đoàn kết từ tháng 1/2024-9/2025 và đưa ra một số kết quả sau:

3.1. Chủ thể chuyển đổi số

Chủ thể của quá trình chuyển đổi số tại Báo Đại đoàn kết chính là Ban biên tập tòa soạn Báo và toàn bộ đội ngũ cán bộ, phóng viên, nhân viên kỹ thuật.

Cơ cấu tổ chức của Báo Đại đoàn kết gồm Tổng Biên tập, các Phó Tổng Biên tập cùng các ban, đơn vị chuyên môn trực thuộc như: Ban Thư ký Tòa soạn; Ban Nội dung số; Ban Mặt trận; Ban Thời sự - Chính trị; Ban Giám sát - Phản biện; Ban Kinh tế; Ban Văn hóa - Xã hội; Ban Quốc tế; Văn phòng; Trung tâm Truyền thông; Ban Tài chính - Kế hoạch. Các đơn vị thường trú tại địa phương sẽ được thành lập phù hợp với yêu cầu thực tiễn⁽⁴⁾.

Dưới sự lãnh đạo của Ban Biên tập, đứng đầu là Tổng Biên tập, Báo Đại đoàn kết đã chủ động tiếp nhận xu thế chuyển đổi số như một yêu cầu sống còn để nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động. Ban lãnh đạo Báo thể hiện quyết tâm cao trong việc dẫn dắt toàn cơ quan “chuyển mình” sang mô hình làm báo hiện đại. Cụ thể, lãnh đạo tòa soạn nhiều lần khẳng định: “Báo Đại Đoàn Kết đang chuyển mình mạnh mẽ sang mô hình làm báo mới để tương thích với công nghệ 4.0 và tương thích với làm báo tại Việt Nam và trên thế giới. Báo Đại đoàn kết hòa vào dòng chảy phát triển chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại; đa nền tảng, đa phương tiện, đa dịch vụ, đóng vai trò trụ cột trong định hướng thông tin, dư luận xã hội”⁽⁵⁾.

Dưới sự chỉ đạo đó, Báo đề ra chiến lược chuyển đổi số toàn diện nhằm vận hành tòa soạn theo hướng “đa phương tiện, đa nền tảng, đa dịch vụ”, phát huy vai trò trụ cột trong định hướng dư luận và thông tin của Mặt trận.

Đối với nhân sự của Báo, Ban Biên tập đã tạo điều kiện để nhân viên học hỏi, nâng cao kiến thức và kỹ năng số. Các khóa tập huấn nội bộ và do Trung tâm hỗ trợ CDS báo chí của Bộ Thông tin và Truyền thông (nay là Bộ Văn hóa, thể thao và Du lịch) tổ chức như các lớp “Tập huấn thực hiện đo lường mức độ trưởng thành chuyển đổi số báo chí” năm 2023, 2024 và 2025 đã được Báo cử người tham gia tích cực. Bên cạnh đào tạo, Báo khuyến khích tinh thần đổi mới sáng tạo trong tòa soạn: phóng viên được động viên thử nghiệm các hình thức thể hiện mới như sản xuất các tác phẩm báo chí đa phương tiện (video, longform, infographic, megastory, podcast...); bộ phận kỹ thuật tìm tòi ứng dụng công nghệ (như trí tuệ nhân tạo (AI), dữ liệu lớn (Big Data), thực tế ảo (VR), thực tế tăng cường (AR), điện toán đám mây...); phòng truyền thông mạng

xã hội tương tác linh hoạt với độc giả. Tất cả nhằm xây dựng một văn hóa làm báo trong thời kỳ chuyển đổi số, nơi mỗi cá nhân đều coi chuyển đổi số là nhiệm vụ của mình, sẵn sàng thay đổi tư duy và thói quen làm việc để thích ứng với môi trường số.

Nhờ sự thống nhất cao về nhận thức đó, chủ thể chuyển đổi số tại Báo Đại đoàn kết từ lãnh đạo đến nhân viên về cơ bản đều đồng lòng và quyết tâm triển khai các kế hoạch chuyển đổi số trong thời gian qua.

3.2. Nội dung chuyển đổi số

Số hóa các sản phẩm: Số hóa ấn phẩm là trọng tâm đầu tiên trong lộ trình chuyển đổi số của Báo Đại Đoàn Kết. Tòa soạn đã thực hiện nhiều bước nhằm chuyển các sản phẩm truyền thống sang môi trường số cũng như tạo ra sản phẩm mới trên nền tảng số:

+ Ra mắt báo điện tử: Tháng 6/2015, Báo Đại đoàn kết chính thức ra mắt báo điện tử tại địa chỉ daidoanket.vn, đánh dấu bước chuyển từ đơn kênh báo in sang đa kênh (báo in và báo điện tử). Từ đó đến nay, báo điện tử không ngừng được nâng cấp. Đến tháng 6/2020, Báo cải tiến giao diện mới hiện đại cho trang tin điện tử nhằm nâng cao trải nghiệm bạn đọc trong tình hình mới. Giao diện này thân thiện với người dùng di động, bố cục thông minh giúp độc giả dễ tiếp cận tin nóng và các chuyên mục.

+ Tích hợp xuất bản đa ấn phẩm: Một cột mốc nổi bật là vào tháng 11/2023, Báo Đại đoàn kết đã ra mắt giao diện mới cho báo điện tử lần thứ hai, đồng thời đưa vào sử dụng hệ thống quản trị nội dung (CMS) tích hợp. Hệ thống CMS tích hợp cho phép tòa soạn xuất bản đồng thời các nội dung cho báo in, báo điện tử và các ấn phẩm chuyên đề trên cùng một nền tảng. Đây là bước đi tiên phong giúp hợp nhất quy trình sản xuất giữa các ấn phẩm, xóa nhòa ranh giới giữa đội ngũ làm báo in và báo điện tử. Việc bấm nút ra mắt giao diện và CMS mới được thực hiện trang trọng với sự tham dự của lãnh đạo Mặt trận và các thể hệ nhà báo lão thành của Báo. Hệ thống mới giúp toàn bộ nội dung báo in, báo điện tử, chuyên san được soạn thảo và quản trị trên một hệ thống duy nhất, đảm bảo tính thống nhất và tiết kiệm nguồn lực.

+ Đa dạng hóa loại hình nội dung số: Trên báo điện tử Đại đoàn kết, nhiều chuyên mục và định dạng mới đã được triển khai trong giai đoạn 2024-2025. Tiêu biểu, mục

“Multimedia” tập hợp các sản phẩm báo chí hiện đại dưới dạng longform, megastory, podcast, với cách trình bày trực quan, tương tác đa chiều nhằm thu hút người đọc trẻ. Báo cũng xây dựng chuyên mục Infographic để truyền tải thông tin dữ liệu một cách sinh động, dễ hiểu; và mục E-Magazine cho những bài chuyên đề dàn trang đẹp như báo giấy. Việc đưa dữ liệu và hình ảnh vào bài viết ngày càng được chú trọng, đặc biệt trong các lĩnh vực xã hội, kinh tế đòi hỏi phân tích số liệu. Nhìn chung, đến năm 2025, mọi nội dung của báo in truyền thống đều đã có phiên bản số, đồng thời Báo phát triển thêm nhiều nội dung mới chỉ có trên môi trường số. Tốc độ cập nhật tin tức trên báo điện tử cũng được đẩy nhanh: trang chủ liên tục cập nhật những tin nóng, thời sự một cách linh hoạt, đáp ứng nhu cầu thông tin “mỗi phút một tin” của độc giả online.

+ Bảo tồn và phát huy kho tư liệu số: Song song với việc số hóa hiện tại, Báo Đại đoàn kết còn quan tâm số hóa các tư liệu lịch sử quý báu của tờ báo (các số báo Cứu Quốc, Giải Phóng trước đây, hình ảnh tư liệu về Mặt trận...). Việc này giúp lưu trữ di sản báo chí của Báo trong dạng thức số, thuận tiện cho tra cứu và phục vụ các chuyên mục ôn lại truyền thống trên báo điện tử. Đây cũng là một nội dung chuyển đổi số có ý nghĩa trong việc kết nối quá khứ với hiện tại, giáo dục truyền thống 82 năm hào hùng của Báo cho thế hệ làm báo trẻ.

Nhờ những nỗ lực số hóa ấn phẩm nêu trên, đến nay Báo Đại đoàn kết đã có một hệ sinh thái nội dung số phong phú, trải rộng từ bản tin nhanh trên web, bài phân tích chuyên sâu dạng e-magazine, cho đến các sản phẩm đa phương tiện. Điều này giúp Báo đáp ứng tốt hơn thị hiếu đa dạng của độc giả trong kỷ nguyên số, đồng thời mở ra các kênh phân phối nội dung mới ngoài kênh in ấn truyền thống.

Chuyển đổi số nguồn nhân lực: Nguồn nhân lực là yếu tố then chốt quyết định sự thành bại của chuyển đổi số tại Báo Đại đoàn kết. Nhận thức rõ “công nghệ dù tiên tiến đến đâu vẫn cần con người vận hành và thổi hồn cho thông tin”, Báo đã tập trung nâng cao chất lượng đội ngũ nhân sự theo hướng số hóa.

Trước hết, Báo tiến hành tập huấn kỹ năng chuyển đổi số cho phóng viên, biên tập viên. Trong giai đoạn 2024 - 2025, đã có 52 lượt cán bộ phóng viên của Báo được cử tham gia các lớp đào tạo về làm báo đa phương tiện, khai thác dữ liệu, sử dụng mạng xã hội, kỹ năng sản xuất podcast, infographic... do Bộ Thông tin và Truyền thông

(nay là Bộ Văn hóa, thể thao và Du lịch), Hội Nhà báo và các tổ chức hỗ trợ tổ chức. Nội bộ Báo cũng thường xuyên mở các buổi hướng dẫn sử dụng hệ thống CMS mới, kỹ năng biên tập tin bài trên nền tảng số cho toàn thể phóng viên. Nhờ đó, hầu hết phóng viên Báo Đại đoàn kết hiện nay đã có thể đăng tin trực tiếp lên hệ thống CMS, tự biên tập tác phẩm đa phương tiện cơ bản (chọn ảnh, làm clip ngắn), chủ động hơn trong tác nghiệp số. Tinh thần “phóng viên đa năng” được đề cao, mỗi phóng viên ngoài viết tin bài còn cố gắng học thêm kỹ năng chụp ảnh, dựng video, sử dụng mạng xã hội để quảng bá sản phẩm của mình.

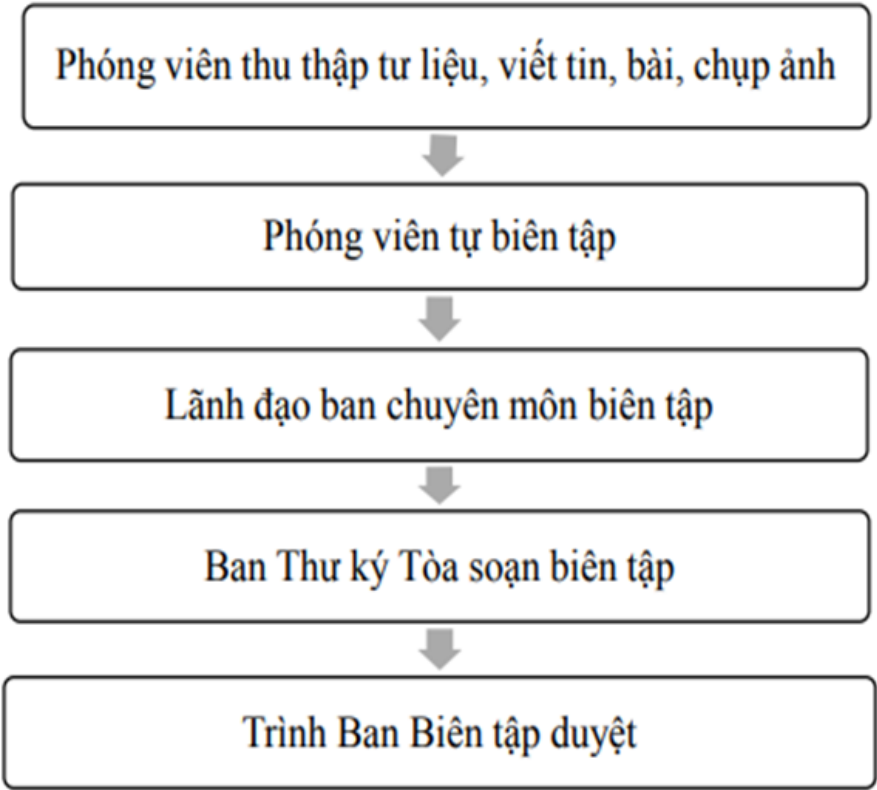
Bên cạnh nâng cao kỹ năng cho lực lượng hiện có, Báo Đại đoàn kết còn củng cố bộ phận công nghệ thông tin. Ban Biên tập đã tuyển dụng thêm và hợp đồng với một số chuyên gia IT trẻ để vận hành trơn tru hệ thống mới, đảm bảo an toàn an ninh mạng. Đội ngũ kỹ thuật này phối hợp chặt chẽ với phóng viên trong các dự án phát triển sản phẩm số mới (ví dụ: khi xây dựng trang Longform đặc biệt kỷ niệm 100 năm Báo chí Cách mạng, nhóm kỹ thuật đã hỗ trợ phóng viên thiết kế giao diện tương tác đẹp mắt cho chuyên trang đó). Ngoài ra, báo cũng đã bước đầu phân công nhóm phụ trách truyền thông số (đăng bài và tương tác trên Facebook, Zalo Official, YouTube...). Nhóm này trẻ trung, năng động, giúp lan tỏa nội dung báo tới công chúng mạng xã hội nhanh chóng hơn.

Song song với đào tạo kỹ năng cứng, Báo Đại đoàn kết chú trọng xây dựng văn hóa tòa soạn tích cực trong thời đại số. Không khí làm việc khuyến khích đổi mới sáng tạo: mọi ý tưởng làm nội dung mới (ví dụ làm tọa đàm trực tuyến, triển lãm ảnh online...) đều được Ban Biên tập lắng nghe và tạo điều kiện thực hiện thí điểm. Những người có sáng kiến được khen thưởng, tạo động lực cho tập thể. Bên cạnh đó, lãnh đạo báo thể hiện thái độ cởi mở với cái mới, sẵn sàng thay đổi tư duy lãnh đạo, quản lý để phù hợp với môi trường số (như chấp nhận quy trình biên tập linh hoạt hơn trước để đưa tin nhanh, trao quyền chủ động nhiều hơn cho phóng viên tuyến đầu). Văn hóa này giúp đội ngũ nhân lực Báo Đại đoàn kết gắn bó và có động lực cống hiến, sẵn sàng cùng nhau vượt qua thách thức của chuyển đổi số.

Số hóa quy trình sản xuất và tổ chức tòa soạn: Tòa soạn đã cải tiến quy trình tác nghiệp báo chí theo hướng số hóa mọi khâu (từ tiếp nhận thông tin, biên tập, xuất bản đến phân phối nội dung); chuyển đổi mô hình tòa soạn từ truyền thống sang tòa soạn

hội tụ, nơi các bộ phận báo in, báo điện tử, multimedia làm việc gắn kết trên một nền tảng chung, chia sẻ nội dung và phối hợp nhịp nhàng. Điều này dẫn tới việc tái cấu trúc một số phòng ban, thiết lập quy trình làm việc mới và thay đổi tư duy quản lý.

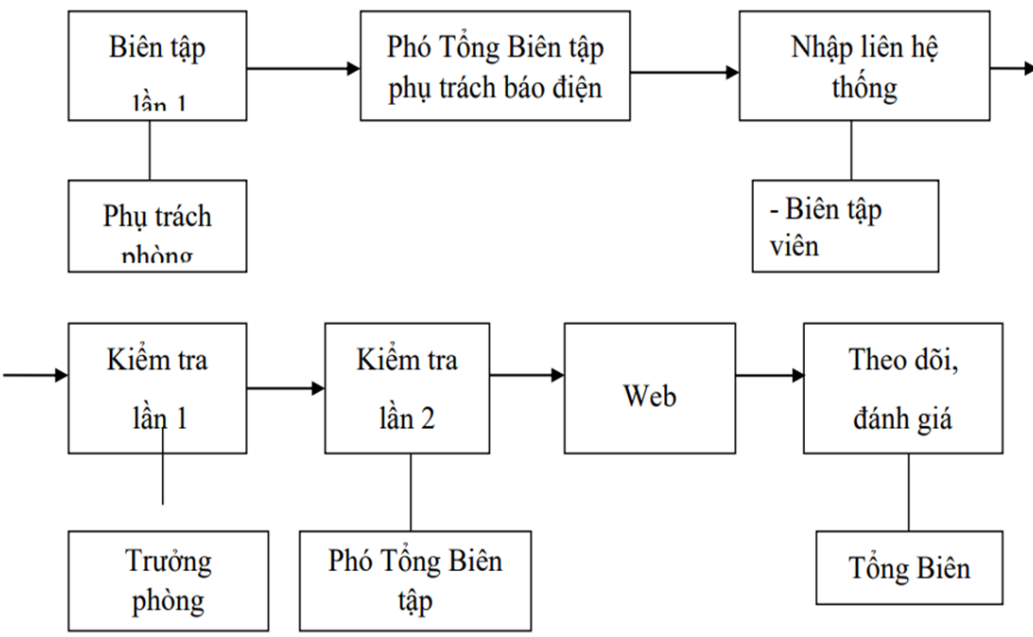
Hiện nay, quy trình sản xuất sản phẩm báo in và báo điện tử ở Báo Đại đoàn kết như sau:

Sơ đồ 1: Quy trình tổ chức nội dung trên ấn phẩm báo in Đại đoàn kết

Đối với báo in, chuyển đổi số giúp quy trình sản xuất nội dung cho ấn phẩm báo in Đại Đoàn Kết trở nên khoa học, nhanh gọn và có tính kiểm soát cao hơn ở từng bước. Nhờ ứng dụng phần mềm quản lý tòa soạn, phóng viên có thể thu thập tư liệu, viết tin/bài và gửi bản thảo trực tuyến ngay lập tức; lãnh đạo ban chuyên môn, thư ký tòa soạn và Ban Biên tập có thể theo dõi, chỉnh sửa, nhận xét và phê duyệt trên cùng một hệ thống đồng bộ, không bị giới hạn bởi thời gian hay vị trí làm việc. Các công cụ số hỗ trợ kiểm lỗi, kiểm tra nguồn tin, quản lý phiên bản giúp giảm sai sót và nâng cao chất lượng biên tập. Đặc biệt, tiến độ từng bài được hiển thị theo thời gian thực, giúp điều hành sản xuất hiệu quả hơn, rút ngắn đáng kể “đường đi” của một tác phẩm báo chí trước khi lên trang. Nhờ vậy, chuyển đổi số không chỉ tăng tốc quy trình mà còn nâng cao chất

lượng, độ chính xác và tính chuyên nghiệp trong sản xuất báo in.

Sơ đồ 2. Quy trình tổ chức sản xuất nội dung trên báo điện tử Đại đoàn kết daidoanket.vn

Chuyển đổi số giúp quy trình sản xuất nội dung của Báo điện tử Đại Đoàn Kết (daidoanket.vn) trở nên nhanh hơn, minh bạch hơn và kiểm soát chất lượng tốt hơn ở từng khâu. Nhờ hệ thống CMS và nền tảng số hóa, thông tin được luân chuyển tự động từ phóng viên -> biên tập -> lãnh đạo -> xuất bản, giảm tối đa thao tác thủ công, rút ngắn thời gian xử lý. Các bước biên tập nhiều tầng được hỗ trợ bởi công cụ kiểm lỗi, kiểm tra dữ liệu, quản lý phiên bản, giúp hạn chế sai sót và nâng cao độ chính xác. Việc nhập liệu, duyệt bài và xuất bản được đồng bộ trên một hệ thống duy nhất, giúp Ban Biên tập theo dõi tiến độ theo thời gian thực và đưa ra chỉ đạo kịp thời. Sau xuất bản, công cụ phân tích dữ liệu người đọc (web analytics) hỗ trợ đánh giá hiệu quả bài viết, từ đó tối ưu nội dung và điều chỉnh chiến lược thông tin. Nhìn chung, chuyển đổi số tạo ra một quy trình sản xuất tinh gọn, chuẩn hóa, hiệu quả và thông minh, nâng cao chất lượng tác phẩm báo chí và năng lực cạnh tranh của tòa soạn trong môi trường số.

Đầu tư kỹ thuật và công nghệ: Về hạ tầng kỹ thuật, Báo Đại đoàn kết trong thời gian 2024 - 2025 đã có những đầu tư quan trọng, tạo nền tảng vững chắc cho quá trình chuyển đổi số. Những kết quả chính gồm:

Triển khai hệ thống CMS tích hợp: Như đã đề cập, hệ thống quản trị nội dung mới được đưa vào sử dụng cuối 2023 chính là xương sống công nghệ cho tòa soạn hội tụ của Báo. Hệ thống này không chỉ giúp sản xuất đồng thời nhiều loại hình nội dung, mà còn tích hợp các công cụ phân tích, thống kê giúp tòa soạn theo dõi hiệu quả nội dung trên các kênh khác nhau. Nhờ CMS tích hợp, Ban Biên tập có thể theo dõi realtime lượng tin bài xuất bản mỗi ngày, lưu lượng truy cập báo điện tử, phản hồi của độc giả... Từ đó, quy trình ra quyết định nội dung linh hoạt và dựa trên dữ liệu hơn (data-driven). Đây là bước tiến lớn so với trước đây khi báo in và báo điện tử gần như tách rời, thiếu sự chia sẻ dữ liệu.

Nâng cấp hạ tầng phần cứng và bảo mật: Trong năm 2024, Báo đã nâng cấp máy chủ lưu trữ dữ liệu, mở rộng băng thông đường truyền để đáp ứng lượng truy cập tăng trên báo điện tử. Hệ thống tường lửa, chống virus cũng được cập nhật phiên bản mới nhất nhằm đảm bảo an toàn thông tin. Trong bối cảnh các cuộc tấn công mạng ngày càng tinh vi nhắm vào cơ quan báo chí, Báo Đại đoàn kết đặc biệt coi trọng công tác bảo mật. Đội ngũ IT thiết lập cơ chế sao lưu dữ liệu định kỳ, xây dựng quy trình phản ứng nhanh khi xảy ra sự cố (ví dụ: phân công người trực 24/7 để xử lý nếu website bị tấn công, phục hồi hệ thống trong vài giờ). Nhờ đó, từ 2024 đến nay, Báo chưa xảy ra sự cố mất an toàn thông tin nghiêm trọng nào, đảm bảo hoạt động liên tục của các nền tảng số.

Ứng dụng công nghệ mới trong hoạt động nghiệp vụ: Báo Đại đoàn kết bước đầu thử nghiệm một số công nghệ hiện đại để hỗ trợ sản xuất nội dung. Chẳng hạn, bộ phận multimedia sử dụng công cụ AI chuyển văn bản thành giọng nói để tạo các bản tin podcast tự động từ tin bài đã xuất bản (giúp tiết kiệm thời gian đọc bài cho phát thanh). Một số phóng viên cũng sử dụng AI Chatbot (như ChatGPT) như trợ lý trong gợi ý ý tưởng, tra cứu thông tin nhanh - tuy vẫn tuân thủ nguyên tắc kiểm chứng và biên tập kỹ lưỡng trước khi đăng tải. Báo cũng hợp tác với đối tác để xây dựng thử nghiệm ứng dụng di động (mobile app) của Báo, dự kiến ra mắt phiên bản beta vào cuối 2025. Ứng dụng này hứa hẹn tích hợp công nghệ đọc báo bằng giọng nói, thông báo tin mới và cá nhân hóa bản tin theo lựa chọn người dùng.

3.3 Đánh giá chung

Sau gần hai năm đẩy mạnh chuyển đổi số, Báo Đại đoàn kết đã đạt nhiều kết quả rõ nét: hạ tầng xuất bản được hiện đại hóa với giao diện mới và hệ thống CMS tích hợp giúp tòa soạn vận hành chuyên nghiệp, trơn tru; hiệu quả quản lý và sản xuất nội dung tăng đáng kể khi quy trình số hóa giúp nâng năng suất, nội dung đa phương tiện hấp dẫn hơn và góp phần mang về nhiều giải báo chí uy tín; phạm vi tiếp cận và tương tác với độc giả được mở rộng mạnh mẽ nhờ chiến lược đa nền tảng, lượng truy cập và người theo dõi trên mạng xã hội tăng trưởng tốt; sản phẩm báo chí phong phú hơn với nhiều định dạng như video, infographic, podcast, cập nhật tin tức gần như theo thời gian thực; và đặc biệt, vị thế tờ báo Mặt trận trong kỷ nguyên số được củng cố, thể hiện qua uy tín thương hiệu gia tăng và dấu ấn chuyển đổi số nổi bật tại các sự kiện báo chí toàn quốc, cho thấy Báo đã vươn lên mạnh mẽ, bắt kịp các cơ quan báo chí trung ương hàng đầu. Những kết quả bước đầu góp phần đưa Báo Đại đoàn kết đã đạt mức “Tốt” trong bảng xếp hạng chuyển đổi số báo chí quốc gia trong 2 năm liên tiếp 2023 - 2024⁽⁶⁾. Mặc dù chưa lọt nhóm xuất sắc top 10 báo Trung ương, nhưng kết quả đạt được là rất đáng khích lệ, tạo tiền đề để Báo phấn đấu vươn lên nhóm dẫn đầu trong tương lai.

Bên cạnh những kết quả tích cực, quá trình chuyển đổi số tại Báo Đại đoàn kết vẫn tồn tại không ít hạn chế, cần nhìn nhận thẳng thắn để có giải pháp khắc phục. Một số hạn chế nổi lên trong quá trình chuyển đổi số của Báo đã được Ban biên tập nhận định gồm: nguồn nhân lực công nghệ còn mỏng và thiếu chuyên gia giỏi về dữ liệu, AI nên phụ thuộc nhiều vào đối tác ngoài; hạ tầng kỹ thuật chưa đồng bộ, hệ thống lưu trữ tư liệu và nền tảng quản lý tòa soạn chưa hiện đại, website đôi lúc quá tải và bảo mật vẫn ở mức cơ bản; tư duy chuyển đổi số trong tòa soạn chưa đồng đều khi một bộ phận phóng viên, biên tập viên vẫn quen lối làm báo truyền thống, chưa ưu tiên nội dung số; Báo cũng chưa xây dựng một chiến lược chuyển đổi số dài hạn đến 2030, khiến hoạt động chủ yếu dừng ở kế hoạch hằng năm; việc triển khai các xu hướng số tiên tiến còn chậm như paywall, app di động, AI nâng cao, VR/AR hay mô hình kinh doanh số mới; và cuối cùng, phạm vi lan tỏa nội dung vẫn còn hạn chế khi lượng độc giả chưa lớn, ít bài “viral”, SEO và tối ưu thuật toán mạng xã hội chưa được khai thác hiệu quả⁽⁷⁾. Những hạn chế này cho thấy Báo Đại đoàn kết còn một khoảng cách cần vượt qua để đạt trạng thái “chuyển đổi số hoàn toàn thành công”. Việc nhận diện rõ những điểm yếu này là bước đầu để xây dựng giải pháp phù hợp trong thời gian tới.

4. Giải pháp tiếp tục đẩy mạnh chuyển đổi số ở Báo Đại đoàn kết trong thời gian tới

Một là, tiếp tục nâng cao nhận thức của đội ngũ cán bộ, phóng viên về chuyển đổi số. Nâng cao nhận thức cho lãnh đạo, cán bộ và phóng viên về vai trò của chuyển đổi số là điều kiện tiên quyết, bởi chuyển đổi số không chỉ là đổi mới công nghệ mà còn là sự thay đổi tư duy, thói quen làm việc và văn hóa tác nghiệp trong tòa soạn. Mỗi thành viên cần hiểu rõ lợi ích, yêu cầu và thách thức của môi trường báo chí số; đặc biệt, đội ngũ lãnh đạo phải có tầm nhìn và quyết tâm để dẫn dắt, tạo động lực cho phóng viên, biên tập viên thích ứng và sáng tạo. Việc nâng cao nhận thức cần thực hiện thường xuyên thông qua tập huấn, hội thảo, chia sẻ chuyên môn về công nghệ, kỹ năng đa phương tiện và định hướng làm báo đa nền tảng; đồng thời đẩy mạnh tuyên truyền nội bộ để mỗi phóng viên hiểu mình là mắt xích quan trọng trong quá trình số hóa. Khi nhận thức được thống nhất và nâng cao, tòa soạn sẽ có nền tảng vững chắc để triển khai hiệu quả các bước chuyển đổi tiếp theo.

Hai là, cần xây dựng một đề án và chiến lược chuyển đổi số bài bản, khoa học và được cập nhật thường xuyên theo năm để định hướng toàn bộ hoạt động chuyển đổi số của tòa soạn. Hiện nay nhiều cơ quan báo chí chưa có kế hoạch hành động rõ ràng, vì vậy Báo Đại Đoàn Kết phải sớm hoàn thiện đề án chuyển đổi số giai đoạn 2025 - 2030 với mục tiêu, nhiệm vụ, lộ trình và nguồn lực cụ thể. Kế hoạch này cần gắn với chiến lược phát triển chung của tờ báo và cơ quan chủ quản, bao quát các nội dung như đổi mới phương thức lãnh đạo, cải tiến quy trình sản xuất, ứng dụng công nghệ mới và phát triển nhân lực số, đồng thời xác định tiêu chí đo lường kết quả. Chiến lược phải được rà soát và cập nhật hằng năm để thích ứng với sự thay đổi nhanh của công nghệ; có thể ưu tiên hạ tầng và đào tạo trong năm 2025, phát triển nội dung số giai đoạn 2026 - 2027 và hoàn thiện mô hình tòa soạn hội tụ trong giai đoạn 2028 - 2030.

Ba là, Báo Đại Đoàn Kết cần xây dựng đội ngũ nhân sự trở thành những nhà báo đa phương tiện năng động, chuyên nghiệp - yếu tố quyết định thành công của chuyển đổi số. Phóng viên, biên tập viên không chỉ vững bản lĩnh chính trị và đạo đức nghề nghiệp mà còn phải thành thạo ngôn ngữ đa phương tiện, biết xử lý văn bản, hình ảnh, âm thanh, video, đồ họa và sử dụng thành thạo các công cụ công nghệ. Tòa soạn cần

bổ sung nhân lực cho các vị trí đặc thù như biên tập viên multimedia, kỹ thuật dựng hình, đồ họa, phân tích dữ liệu, đồng thời rà soát lại mô tả công việc để mỗi vị trí hiểu rõ vai trò trong mô hình tòa soạn hội tụ. Đào tạo liên tục là yêu cầu bắt buộc: vừa đào tạo nội bộ, vừa cử cán bộ tham gia các khóa học về báo chí dữ liệu, multimedia, mobile journalism; khuyến khích phóng viên tự học và áp dụng ngay vào công việc. Cùng với đó, tòa soạn cần xây dựng môi trường làm việc linh hoạt, khuyến khích sáng tạo và tinh thần làm việc nhóm, xóa bỏ tư duy phân tách báo in - báo điện tử để hướng đến sản xuất nội dung đa nền tảng. Khi đội ngũ phóng viên trở thành những "nhà báo đa năng" có khả năng viết, quay chụp, dựng phim, phân tích dữ liệu, Báo Đại Đoàn Kết sẽ đủ năng lực tạo ra các sản phẩm báo chí hiện đại, hấp dẫn, đáp ứng yêu cầu của công chúng trong thời đại số.

Bốn là, Báo Đại Đoàn Kết cần đầu tư mạnh mẽ và đồng bộ vào công nghệ, trang thiết bị kỹ thuật hiện đại - yếu tố "xương sống" bảo đảm thành công của chuyển đổi số. Tòa soạn phải ưu tiên nâng cấp hạ tầng sản xuất đa phương tiện, đặc biệt là thiết bị phục vụ video và audio như camera hiện trường, máy quay - máy ảnh số, bàn dựng phi tuyến tính cấu hình cao, hệ thống ánh sáng, âm thanh, micro và thiết bị ghi âm chuyên dụng. Song song, cần tiếp tục đầu tư các phòng thu âm đạt chuẩn để chủ động sản xuất podcast, bản tin audio, cùng với phần mềm xử lý âm thanh và kho nhạc bản quyền. Hạ tầng công nghệ phải được xây dựng đồng bộ, bảo đảm kết nối mượt mà từ thu thập thông tin, xử lý, biên tập đến phân phối nội dung. Bên cạnh phần cứng, tòa soạn cũng cần chú trọng phần mềm: hệ thống CMS tích hợp, công cụ phân tích dữ liệu độc giả, các ứng dụng AI hỗ trợ kiểm tra chính tả, gợi ý nội dung, tối ưu hóa quy trình. Việc nâng cấp công nghệ phải gắn với đào tạo nhân lực vận hành để thiết bị được khai thác tối đa.

Năm là, trong quá trình chuyển đổi số, Báo Đại Đoàn Kết cần tích cực học hỏi kinh nghiệm từ các mô hình thành công để rút ngắn lộ trình, tránh sai lầm và áp dụng những giải pháp đã được kiểm chứng hiệu quả. Nhiều cơ quan báo chí trong nước đã đi tiên phong và đạt kết quả rõ rệt như Tuổi Trẻ Online với thể mạnh longform, megastory và đặc biệt là podcast - nơi mỗi bản tin audio được cấu trúc khoa học, sinh động nhờ chèn nhạc hiệu và trích đoạn phỏng vấn; hay VietnamPlus với kinh nghiệm phát triển infographic, đồ họa tương tác giúp truyền tải thông tin phức tạp một cách trực quan, góp phần tăng mạnh tỷ lệ tin bài sử dụng đồ họa. Việc học hỏi có thể thực

hiện qua tham quan mô hình tòa soạn, tham gia hội thảo, đào tạo liên kết hoặc nghiên cứu tài liệu chuyên ngành. Quan trọng hơn, tòa soạn cần xây dựng tinh thần cầu thị, phân công nhóm theo dõi xu hướng chuyển đổi số và chia sẻ định kỳ để lựa chọn giải pháp phù hợp. Tích cực tiếp thu kinh nghiệm sẽ giúp Báo Đại Đoàn Kết tăng tốc, tiết kiệm chi phí thử - sai và thúc đẩy quá trình chuyển đổi số hiệu quả, bền vững.

4. Kết luận

Chuyển đổi số trong báo chí là xu hướng không thể đảo ngược, song không có “công thức chung” cho mọi cơ quan. Mỗi tòa soạn phải lựa chọn con đường phù hợp với tôn chỉ, mục tiêu, nguồn lực và bản sắc của mình. Với Báo Đại đoàn kết- một tờ báo chính luận giàu truyền thống, thách thức của chuyển đổi số không chỉ nằm ở công nghệ, mà trước hết là ở con người và tổ chức: làm sao để “tư duy số” trở thành văn hóa làm báo, để công nghệ phục vụ mục tiêu chính trị - xã hội, và để sản phẩm báo chí vừa hiện đại, hấp dẫn, vừa giữ trọn giá trị nhân văn của tiếng nói Mặt trận. Chuyển đổi số, nếu được thực hiện bài bản, có lộ trình, sẽ không chỉ giúp Báo Đại đoàn kết bắt nhịp với xu thế toàn cầu, mà còn mở ra cơ hội nâng cao sức lan tỏa của tiếng nói Đại đoàn kết dân tộc, đóng góp vào việc củng cố niềm tin xã hội, lan tỏa giá trị nhân văn và tinh thần thống nhất trong thời đại truyền thông số./.

Tài liệu tham khảo

- (1) Bộ Thông tin và Truyền thông (2021), Cẩm nang chuyển đổi số, Nxb. Thông tin và Truyền thông, Hà Nội, tr.6
- (2) Quốc hội (2025), Dự thảo Luật Chuyển đổi số 2025, <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Cong-nghe-thong-tin/Luat-Chuyen-doi-so-675262.aspx>
- (3) Quyết định số 348/QĐ-TTg ngày 06/4/2024 của Thủ tướng Chính phủ: Phê duyệt Chiến lược chuyển đổi số báo chí đến năm 2025, định hướng đến năm 2030. Truy cập tại <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Cong-nghe-thong-tin/Quyết-dinh-348-QĐ-TTg-2023-phe-duyet-Chien-luoc-chuyen-doi-so-bao-chi-den-2025-562108.aspx>
- (4) Nguyễn Hoài, Báo Đại Đoàn Kết trên tiến trình hội tụ, số hóa, <https://daidoanket.vn/bao-dai-doan-ket-tren-tien-trinh-hoi-tu-so-hoa-10272451.html>
- (5) Quyết định số 547/QĐ-MTTW-BTT ngày 27/6/2025 của Ban Thường trực Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam về chức năng, nhiệm vụ Báo Đại đoàn kết, Cơ quan Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam
- (6) Cục Báo chí (2024), Báo cáo kết quả đánh giá mức độ trưởng thành chuyển đổi số báo chí năm 2024.
- (7) Báo Đại đoàn kết (2025), Báo cáo đánh giá mức độ trưởng thành chuyển đổi số năm 2025

